

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne verstice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat 14 kr., trikrat 18 kr.

Štev. 5. V Mariboru 5. marca 1877. Letnik V.

S a m o.

(Poskus pri višjem razdelu narodne učilnice. Nedeljko.)

Gospod urednik! Akoprem ste objavljali že lani skoro največ povestniške tvarine, itak še Vam jaz mojega Sama pošiljam. Pisal je marljivi g. B. zgodovinsko sliko Aleksandra Velikega, vendar mislim, da ona sama po sebi ne zadostuje kakor vodilo onim učiteljem, kateri v prejšnjih časih niso imeli prilike resnično metodičnega pouka zgodovinskega slišati, ter še zmiraj mislé, ka je dovoljno, ako se takova slika na pamet nauči, ter učencem prednaša tako, kakor je to žalibože večinoma v nižjem gimnaziju obično, in tudi indi. — Izverstne slike poštenega nemškega profesorja Dr. Lukasa namenjene so, menim, najpervlje učiteljem, kateri še si stoperv iz istih izvadek, primeren svojim učencem, sestaviti morajo, ter ga pri razlaganju na mizi imeti, da tem načinom v odločnih in jasnih stavkih razlagajoč zgodovino učencem, od teh tudi krepkih slovenskih in jasnih odgovorov zahtevati zamorejo; inace pa bode ves trud zastonj. —

Pervo dakle, kar je neobhodno potrebno, je to, da učitelj ima tvarino, ki jo hoče prednašati, lepo spisano na papirju.¹⁾ Nadalje je treba, da se cela stvar dobro premisli; potrebno je vprašanja stavljati, odgovore dajati, kakošne mu bodo morti učenci dajali, pa tudi druge. Vsikdar pa se naj gleda na to, da se vzbudi klica domoljubja, ter ista čem dalje tem močneje goji. To je pako v vsej zgodovini mogoče; še v bibličkej povestnici. Nij-li Mojzi tudi vzor rodoljubja? Treba je samo vse dobro vporabiti!

¹⁾ Brez temeljite priprave je itak vsak pouk samo polovičarski!

Sledeče (posneto iz „Zore“ I. št.) sem si po priliki sestavil jaz, ko sem životopis Samov¹⁾ razlagal:

1) „Okoli leta 568 po Kr. (pred 13 sto let) vtemel je v naših slovenskih krajih mogočno kraljestvo strahoviti Obri. Stari Slovenci, naši predniki, milo zdihujejo pod žulečim jarnom Obrov. Terdo in hudo so z njimi ravnali. Bohemci (današnji Čehi, naši rojaki) so bili prvi premagani od Obrov. Za tem tudi drugi jih slovanski sosedi. Naši predniki Slovani skušali so že večkrat rešiti se teh divjakov. Ali manjkalo jim je voditelja.

2) Skoro se najde i taj. Bil je to brabri mož Samo, kateri se je tlačeni rojakov usmilil. Odločil se je, tedaj Obre iz naših slovenskih dežel pregnati. (Leta 623. ne morejo Slovani več podnašati strašnega jarma Obrov. Zgrabijo tedaj za orožje, in mnogo Obrov poseka meč Slovanov. V tem boju se je posebno odlikoval Samo; zato ga tudi hvaležni Slovani izvolijo v svojega kralja.)

3) Sedaj je bil mir od strani kervoločnih Obrov. Slovani, naši predniki, so pridno obdelovali polja, pečali se sè živinorejo, biše stavili ter tako mirno in zadovoljno živeli. Imeli so vsega dovolj. To srečo so jim pa zavidali Germani, njihovi sosedi.

4) Germani so bili predniki denešnjih Nemcev. Germani žele Slovane si podverči, ter pravijo, da oni ne morejo biti „slovenskim psom“ prijazni. Ali Samo, naš mož in korenjak, tega nij hotel terpeti. Kakor je prej Obre, tako je zdaj tudi nepravične Germane pošteno natolkel. Samo je popolnoma premagal nemško vojsko, in zmiraj ter povsod branil pravice svojega naroda. Samo je 35 let kraljeval, ter bil poštovan in ljubljen od svojih rojakov.

Razlaga.

1) Kako se je zval narod, kateri je 568. leta na Slovenskem kraljestvo vtemeljal?²⁾ Taj narod se je zval Obri. Kakošni je bil narod oberski? Narod oberski je bil strahovit. Komu pravimo, da je strahovit? Takemu človeku pravimo, da je strahovit, kateri sè svojim bližnjim živinsko ravna. Kako so Obri z našimi predniki ravnali? Gerdo, živinsko, kakor hudoben človek z živino. (Tudi dandanes se še nekaterim našim južnim rojakom ali slovenskim bratom hudo godi. Ti so naši brati Serbi in Hervati na Turškem. Turki jih namreč prav kakor živino koljejo. Usmilijo li vam se? Dà, ker so naši slovanski brati, ki skoro tak jezik govoré, kakor mi Slovenci). So-li si Turki in Obri v čem podobni? Zakaj? Koga so tlačili Obri? Stare Slovane, naše prednike. Koga tlačijo Turki? Naše južne brate,

¹⁾ Zgodovino sem začel razlagati po Krones-Lapajne-ju. Došedši dakle do imena Samo, sem istega životopisa po navedenem načinu razložil.

Pis.

²⁾ Najprej je treba seveda reči: „Okoli . . . Obri“ in sedaj še lo vprašati: „Kako se . . . vtemeljal?“ itd.

Pis.

Serbe in Hervate. (Turki so pred nekaj sto let tudi naše praočete napadali, njih hiše požigali itd.; ali o tem vam bodem drugi pot razlagal). — „Stari Slovani ravnali.“ Kedo je zdihoval? Kako so zdihovali? Zakaj so zdihovali? Kaj je to, žuleči jarem? — „Bohemci sosedi.“ Kedo je bil prvi premagan od Obrov? Čehi, naši rojaki. Zakaj imenujemo Čehe naše rojake? Ker našemu jeziku podobnega govorijo. (Mi še imamo tudi druge slovanske brate na severu, namreč Poljake in Ruse. Katere-li južne poznate? Mi imamo tedaj mnogo slovanskih bratov, na severu in na jugu. Zato tudi pesen poje: „Slovan povsod brate ima“. Do 90 milijonov nas je. (Ovde je treba, da naroden učitelj broj Slovanov prispodablja s brojem naših trojnih inorodnih sosedov!) „Naši predniki voditelja“. Kaj so pokušali naši predniki? So-li jih se rešili? Zakaj ne? Ker jim je voditelja ali vodnika manjkalo.

2) „Skoro kralja.“ Kedo je tedaj bil voditelj naših prednikov? Samo. Kaki je bil Samo mož? Samo je bil hraber mož. Hraber, kateri se sovražnika ne vstraši. Katerega sovražnika se Samo nij vstrašil? Kedo mu se je usmilil? Njegovi tlačeni rojaki. Kaj je dakle odločil? Katerega leta se je že zelo hudo godilo našim prednikom? Kaj so radi tega storili? Zgrabili so za orožje (— bojevali so se proti Obrom). Kedo je bil v tem boju premagan? Obri. Kedo se je v boju osobito odlikoval? Samo. S čim se je odlikoval? Mnogo Obrov je potolkel. Kaj so sedaj storili hvaležni Slovani? Izvolili so ga za svojega kralja. (Samo tedaj je bil prvi slovenski kralj).

3) „Sedaj — sosedi.“ Kako je bilo sedaj, ko je Samo Obre nadvladal? S čim so se Slovani, naši predniki pečali? Kaj so obdelovali? So-li tudi hiše stavili? Kako so živeli? Kedo jim je to srečo zavidal? Zakaj so jim zavidali? Ker so želeli tujega blaga. — Je-li to lepo in pošteno, da svojih sosedov niso pustili v miru? Nij. — Kako mora sosed sè sosedom živeti? Sme-li mu ono, kar nij njegovo, vzeti? So-li naši predniki mirno sè svojimi sosedi Germani živeli? Dà. Kako to vemo? Ker so polja obdelovali itd. (Ovde naj naroden učitelj še več drugega pove in to, ne samo iz značaja in načina življenja naših praotcev, nego i praotcev švabskih, obitavajočih v medvedjih berlogih!)

4) „Germani so bili rojakov.“ — Kedo so bili Germani? Germani so bili predniki današnjih Nemcev. — Kaj so želeli? Čemu so to želeli? Ker se jim je poljubilo slovanskega blaga. — Kako so imenovali naše pradede? Je-li to bilo lepo? Kedo tega nij hotel in nij mogel terpeti? Kaj je storil? Kako dolgo je kraljeval? Koga je branil? Ljubil-li je svoje rojake? Človeka, kateri svoje rojake, svojo slovansko domovino zelo ljubi, imenujemo rodoljuba ali domoljuba. Nasprotno pa tistega, ki svojih rojakov ne poštuje, kateri se svojega materinskega

slovenskega jezika sramuje (ter tujega nemškega, madj. ali italj. bolje ljubi), zovemo izdajalca (Efijalta). Koga treba, da mi posnemamo? Sama. Zakaj? —

Slednjič bi morti treba bilo, da sledeče na desko napišemo: „Obri in obersko kraljestvo leta 568. — Slovani, naši predniki jih premagajo leta 623. — Samo, hraber mož, je bil izvoljen za kralja. — Samo je premagal tudi prednike današnjih Nemcev. — Samo, prvi slovenski kralj, od leta 623—658“.

Samo po sebi se razume, da narodnim učiteljem delajočim uže dolže na jednej šoli, bode ta zgodovinska slika se morti (gledé vprašanj in odgovorov) preobširna ter za višji razdel prelahka zdela. Prosto vsakemu dodati, kar sodi, da je potrebno in dobro. Jaz pa, došedši v šolo takšno, kjer so prej otroci večinoma samo se švabščino glave si vbijali, moral sem vse na tenko in vestno vporabljati, da sem konči po malem dosegel namen, kateri naj bode vsakemu narodnemu učitelju in pri vsakem predmetu (celo v uri nemščini namenjeni, kako to mislim, bodem drugipot pokazal) pred očmi. In taj cilj je trojni: izobraženje mile nam materinščine, navod k poštenemu in značajnemu življenju, ter neustrašljivo, kakor Triglav neumakljivo, rodo- in domoljubje! V to ime Bog pomoži in sreča junaška!

Čertica o začetnem čitanju.

Tone Brezovnik.

V večini šol po Slovenskem podučuje se čitanje po pisalno-bralnej metodi. In dokler nam ne izide J. Mikložičev po realnej metodi sestavljen Abecednik, se to menda pridužgačilo ne bode. Naloga vseh elementarnih učiteljev je tedaj, si prizadevati s pisalno-bralno metodo kolikor mogoče dobro izhajati.

Če pogledamo v naš slov. Abecednik, najdemo na strani 3. pod točkami 1. in 2. vse samoglasnike. Le-té učencem privojiti ne bo menda učitelja posebnega truda stalo. A težje je, če dospemo do tretje točke. Tu velja vse samoglasnike s soglasnikom „n“ sestaviti. Še enkrat rečemo: To nij lahko. Večina učiteljev se valjda pri tem poduku ravna po navodu, od gračkega učitelja J. Vogel-na izdanem. Tudi mi ga imamo. Toda pri sestavljenju samoglasnikov s soglasniki (posebno pravimi) ne ravnamo se po njem. Vodilo nam je tu neka druga metoda, kojo smo v nekej nemškej knjigi¹⁾ našli. Ta metoda je zelo priprosta, pa tudi zeló probatna. Ž njo se lahko hitro do zaželjenega smotra dospé. Dajte si enkrat recept napisati. Morebiti se bo kateremu č. čitateljev „Sl. Učit.“ dopala.

Stavnica (Lesemaschine) je danes skoro prazna. Samó dve čerki „i“ in „n“²⁾ sti gor. Najpervo se obe ponovite. Potem reče učitelj na primer tako-le:

¹⁾ V Wiedemann-ovi.

Pis.

²⁾ Učenci se uže popred po navadnej metodi z n dobro seznanijo. Pis.

„Zdaj pa pazite otroci, hočemo si nekoliko poigrati. Ti dve čerki se boste lovili. To bo lepo! Hočete pomagati?“

Učitelj postavi potem i na levo, n pa na desno, kak pol metra narazen. Sedaj vpraša: „Kako se zove ta (na levi)? (i). Kako ta (na desni)? (n). — Zdaj pa pazite, ta i bo nos¹⁾ lovil. Kakor hitro i nos vlovi, zakriči ta. Kako pa? (Otroci povejo glas n.) Med potom pa ta vedno kriči iiii, dokler da nos vjame. Hočem Vam to enkrat pokazati, potem boste pa Vi poskusili“.

n pusti se na svojem mestu, i pa se počasi, ne da bi se rokoj krival, proti n premiče. Med tem učitelj celi čas izgovarja iiii, dokler da se i n dotakne. V tem trenutku ko se to zgodi, izreče se n, tako da se celo čitanje tako-le glasi: iiiiin. „Ste slišali, kako je nos zakričal?“

Ko je učitelj to dva- ali trikrat naredil, pusti to otroke storiti, pomikaje i počasi naprej. Ta poskus se vé večkrat ponovi. Čez nekaj časa pa se ti dve čerki zmiraj bliže skupaj postavite, tako da je združitev hitreje mogoče. Kmalostile še kak centimeter narazen in le čisto kratkega i je treba in vže pride n. Sedaj se vže povsem prav glasi in. Slednjič postavite se ti čerki skup (in) in učitelj reče: „Zdaj pa hočemo ti dve čerki kar tako eno za drugo čitati. Kako se glasi prva? Druga? Najpred čitajte prvo in berž potem drugo. Ne smete pa med tem prenehati. Jaz bom perstom pod čerkami kazal, kako hitro morate čitati. Pazite, jaz Vam bom pred pokazal“.

Učitelj sedaj ne prime nobene čerke, nego kaže kazalcem in čita: iin. „Poskusite tudi Vi tako. Jaz bom kazal“. — No, to gre ja čisto dobro! Pa še enkrat! In še enkrat! — Ti tudi enkrat sam, Slavko itd.

Baš tako naučijo se tudi on, en itd.

Ko otroci to dobro znajo, preide se k sestavljenju n in i, n in e, n in o, n in a, n in u. Stori se to n. pr. tako-le: „Zadnji-krat je i nos lovil. Pa otroci, jaz vem, nos bi tudi rad enkrat lovil? — Ja, danes bo nos i lovil. Kako pa pravi nos, če lovi? (n). — In kako bo pa una čerka zakričala, ko jo bo nos vjel? (i). Dobro! Zdaj pa pazite!“

Učitelj postavi sedaj n na levo in i na desno in pusti po zgoraj popisanem načinu ti čerki se loviti. Sedaj nastane beseda ni. Na isti način izpeljajo se besede (zlogi) no, na, nu, ne.

Da se malim to tem bolj v glavo vcepi, naj se mnogo-
verstne vaje v tem sestavljenju napravijo.

Pri teh prvih vajah se mora se vé prav počasi napredovati. Prenagljenje tukaj zelo škoduje. Se je pa učitelju posrečilo, otroke vsposobiti vse samoglasnike s n sestaviti, tedaj — rekli bi — je vže na konju; potem bo lahko napredoval.

¹⁾ Tako se lahko n imenuje, zlasti ker gre ta glas skoz nos.

Najtežavnejše pri sestavljenju glasov je, otrokom razjasniti, da se med posameznimi glasi ne sme prenehati. Umetnost, smoter pri čitanju hitro in vspešno doseči, leži v tem, učence tako daleč dovesti, da glase hitro in brez pogreška sestavljajo (vežejo). Zato pa ne poznamo nobene boljše manipulacije, kot navedene z „lovljenjem“. Otroke z glasov malih in velikih čerk seznaniti, je igrača.

Ko bi se tudi kaccemu čmerikastemu pedagogu preotročje zdelo, nič ne dé, tukaj posvečuje namen sredstva. Blagor elementarnemu učitelju, kteremu se posreči, svoje male pod krinko igrače tako „opehariti“, da se zraven kaj pridra naučé in da se njih duševna zmožnost razvija. Sploh pa se ne sme misliti, da bo pravi elementarni učitelj v baš istem igrajočem načinu, kojega se je v prvih šolskih dneh poslužil, dosleden ostal. Ne, on se le od začetka čisto dol k otrokom spusti, da bi jih povzdignil. Če otroke enkrat povzdigne, potem mu nij treba več tako nizko k njim se spustiti. Pravi elementarni učitelj bo na koncu leta bistveno drugače svojimi učenci govoril, kot prvi dan.

Kakor smo to metodo pri sestavljanju glasa n s samoglasniki natanko pokazali, tako se nadaljuje z vsemi drugimi soglasniki. V slovenščini je to posebno lahko.

O poduku gluhonemih otrok v narodnej šoli.

(Posnel po nemškem Nedeljko.)

V človeškem življenju je jedva kateri slučaj, ki bi na razvoj tela ali duše, na vso življenja srečo tako uplival in imel toliko nasledkov, kakor manjkanje sluha.

Sluh, ta plemeniti čut, je tako rekoč pravi pot v človeško dušo. Človek, ki sliši, se brez posebnega truda nauči govoriti. Govor je oni kanal, po katerem tuje skušnje in znanosti, vsaka božja in človeška vednost v dušo se izlivajo. Človek brez sluha je tujec v človeški družbi, izločen iz nje. Tudi v najsrečnejših družbinskih razmerah ga nikdar ni mogoče odgojiti kakor človeka. Duša mu ostane v nedoraslem detinstvu, predstave so mu celó pomanjkljive, in nazori o navadnih prikazih v življenju krivi. Področje nadtelesno mu je celo nerazumljivo. Gluh ubožec vidi svojega bližnjega roke in oči povzdigovati k Bogu, vendar je to zanj nerazumljiva igrača. Sprevaja k zadnjemu počitku svoje roditelje, prijatelje in znance, stoji pri odpertej černej jami, gleda v njo — a itak ne ve ubožec kamor njegovi ljubimci odhajajo, čemur ga zapuščajo? Nikdar ni slišal, da je smert samo most, po katerem se pride v boljšo domovino, — v domovino enakosti in miru!

V tužnem življenju preživi gluhanemi mnogo grenkih ur; živi se v siromaštvu večinoma od bornega kruha, preziran je, zasmehevan, in sirovo se z njim ravna. Kedo ga naj tolaži? — Njemu je nepoznan tisti, ki je na križu visel, ki je terpel in umerl za vse ljudi, ter svojim ljubimcem tudi zapustil križa. — Tako žalostno izgleda v duši gluhanemega, ostavljenega brez vsake pomoči, izvestno tužen pogled za vsakega človekoljuba.

Vsakemu človekoljubu treba skerbeti, da se njegovemu gluhanememu bratu pomagata, da mu se žalostno življenje, kolikor moči, zboljša. To pa je mogoče samo s podukom. Narodni učitelj in svečenik sta pozvana v prveji versti po mogočnosti sodelovati pri poduku gluhanemih. Seveda radi nedovoljne (ali celo nikakoršne) naobrazbe za poduk gluhanemih, in zaradi pomanjkanja potrebnih sredstev se od njih tudi ne more bogve kolikor zahtevati, — to bodi skerb šolam in zavodom, namenjenim izključno za gluhaneme.

Po § 23. šol. zak. od 14. maja 1869 so sicer otroci „s težkim telesnim ali duševnim pogreškom“ oproščeni šolskega obiskovanja, vendar bi potrebno in koristno bilo, naj bi okrajni šolski sveti za to skerbeli, da bi morali vsi oni otroci, ki niso absolutno neizobražljivi, šolo obiskovati. Seveda učiteljeva dolžnost baš ni, da bi se s takošnimi posebej pečal (razve uz primerno nagrado premožnejših roditeljev), vendar mislim, da bi vsak za take nesrečneže vsaj toliko se brigal, kolikor za druge zdrave, ter koliko mu je pri strašno velikem številu otrok za pojedinca storiti mogoče.

Primeri se včasih, da otrok naveršivši 7., 8. ali 9. leto še zmiraj ni v zavod sprijet, ker so vse ustanove (katerih je 69) podeljene. V tem času je tedaj celo koristno in potrebno, ako otrok narodno šolo obiskuje; ako se sedenju priučil, je že mnogo storjeno za poznejši poduk, in delo učiteljev za gluhaneme bode precej olahkočeno.

§ 4. pravil za „deželni zavod gluhanemih v Gradcu“ pravi, da se sprijemajo vsi zdravi rejenci (od 6. do konca 12. leta), katere je dotično učiteljstvo spoznalo sposobnimi za učenje. Za sprijem treba; a) kerstnega lista, b) spričevala o stavljenih osepnicah, c) spričevala o zdravju, d) sprič. o siromaštvu in e) sprič. o sposobnosti učenja; vse brez koleka.

Prošnja (s omenjenimi prilogami) se napiše na „deželni odbor“. Najbolje je, če roditelji s otrokom sami ido k blagemu ravnatelju v. č. g. Zeyringer-ju, ki jim bo vse najbolj razjasnil in ob enem se prepričal, da-li je otrok sposoben za zavod ali ne. Ako je otrok sposobnim spoznan, tedaj bode tudi gotovo sprejet, ako ne uže pervikrat, a to gotovo prej kakor bode napolnil 12. leto starosti. To tedaj roditeljev ne sme splašiti, in učitelj jih naj o vsem podučil. Na zavodu so rejenci 4 leta. Uče

se vsega, kakor v navadnih narodnih šolah; razve tega tudi raznih rokodelstev. Oskerbjeni so z vsem, česar jim treba. V. č. g. Z., ravnatelj, kojega osobno poznam, jim je najblaži oče, človekoljub v pravem pomenu besede.

Te verstice mislim naj zadostujó, da bodo učitelji zamogli roditeljem gluhtonemega otroka potrebnega sveta dati.

Sedaj preidimo k poduku samemu, ter poblíže označimo, kako naj narodni učitelji gluhtoneme v narodnej šoli vsaj pripravljajo za zavod gluhtonemih. Sledeče verstice sem povzel po knjizici od Hill-a: „Poduk gluhtonemih v narodnej šoli“.

A. O poduku gluhtonemih otrok v navadnej narodnej šoli.

V narodnej šoli seveda ni mogoče gluhtonemih otrok popolnem izobraziti, vendar jih je moči seznaniti sè šolskimi okoliščinami, ter primerno pripraviti za kesnej vstop v zavod gluhtonemih.

Obseg te priprave bode vsakako vsikdar zavisel: a) od sposobnosti učencev, b) od učinka, ki ga je domača odgoja gledé razvoja otrok proizvela, c) od okoliščin učitelja in šole, d) zlasti od časa, moči in dobre volje učitelja, e) od učiteljeve sposobnosti za ta posebni poduk in od pomočkov, ki so mu na razpolaganje, f) od časa, ki je do vstopa učenca v zavod gluhtonemih pretekel, g) od dobre volje in pomoči roditeljev, učitelja za njegov posebni trud primerno odškodovati.

Poprek se da le malo doseči, ker skoro vsem učiteljem manjka dovoljnega znanja, časa, moči, volje in pomočkov, brez česa pa je obširnejša priprava nemogoča. Zategadelj bodemo ovde razložili le neobhodno potrebno, in kar je vsakemu učitelju brez posebnega znanja mogoče storiti, ter kar ni v škodo ostalim učencem v razredu.

Kar bi učitelj zamogel in moral doseči, je sledeče: 1) navada reda in običajev v šoli; 2) vaja v strojnem (mehaničnem) pisanju; 3) vaja v risanju raznih podob; 4) vaja v računanju do 10 in dalje, ter pisanje številkk; 5) poznanje na desko napisanih besed za več ali manje predmetov v najbližji okolici, njih boje itd.; 6) reja glasa in izvabljenje poedinih glasov.

Dasi se nam bode ta smoter zdel celo mali, vendar neizmerno pospešuje poznejše delovanje v zavodu, koristi dotičnim otrokom celo mnogo, in zarad tega je tudi hvalevredno (kolikor moči) dosehati ga.

Perva točka se lahko v vsakej šoli, v katerej poprek vlada šolski red, doseže.

(Dalje prih.)

Kocenov zemljepis za narodne šole.

Poslovenil Ivan Lapajne.

II. Oddelek.

Zemlja kot bivališče človekovo.

(Dalje.)

16. Vode.

Naše monarhije vode spadajo največ k donavskemu porečju, radi tega se tudi podonavsko država imenuje. Najiminitnejše postranske reke Donave so:

Na desnem bregu: Ina s Salcah; Travna; Aniža s štajersko Salca in Štirijo; Ibuša; Traguša (pri sv. Ipolitu); Litava, ki teče mimo Dunajskega Novega mesta, ki dela mejo proti Ogerskemu; Raba, ki priteče iz Štajerskega in se izteka pri mestu Rab; Sarvica, ki priteče iz Bakonjskega gozdu, in sprejema Silo iz Blatnega jezera in Kapošo; Drava priteče z Tirolskega, iz Bistrega dola, sprejema na desnem Ziljo, pri Ptujju Dravico, na levem bregu Belo, Kerko, Labodnico in Muro (združeno z Murico); Sava priteče s Kranjskega, sprejema na desnem bregu Ljubljanico, Kerko in Kulpo z Uno, na levem bregu Savinjo, Sotlo (mejno reko mej Hervatsko in Štajersko) ter Lonjo na Hervatskem.

Na levem bregu: Mila iz Bavarskega; Kremsa; Kampa; Morava, ki sprejema na desnem Hano in Dijo s Švarcavo in Iglavo, na levem bregu pa Bečvo; Gron; Ipolj; Tisa, imajoča največ rib med evropskimi rekami, priteče od vzhodnega kota Ogerskega; na desnem bregu sprejema Bodrog in Hernad pri Tokaji, pri Solniki Žagiva; na levem bregu Samoš, trojno Kerš, Maroš s Kokeljo. Begej, Temeš; Olta na Sedmograškem; Seret pride z Bukovine; Prut izvira v Galiciji.

Dnester izbira vode iz izhodne Galicije in se v Černo morje izteka; njegova največja stranska reka je Strij.

Visla izvira v Šleziji, meji najpervo proti Pruskem in pozneje proti Ruskem in se izteka v Izhodno morje. Njeni dotoki so: Dunajec, Visloka, San in Bug.

Odra izvira na Moravskem; sprejema Opavo in teče v Izhodno morje.

Labá izvira v Kerkonosi in odpeljuje česke vode v Severno morje. Njeni dotoki so:

Na desnem bregu: Izera. Na levem bregu: Orlica; Veltava s pritoki; Lužnica, Sazava, Votava, Berounka, Ogra.

Rena dela na kratki črti mejo proti Švici, vanjo se Ila iz Predarelskega izteka. V jadransko morje se iztekajo: Adiza teče od Merana navzdol proti jugu, Izaka z Rienco je njen najiminitniši dotok; Soča teče mimo Gorice; Kerka pri Šebeniku v Dalmaciji; Nerentva, ki postaja pred ustjem močvirnata. Jezer je po Avstrijskem mnogo, največje jezero je Blatno jezero na Ogerskem, ki meri 24 kvadr. milj.

Največje vodovje pa je na Avstrijskem Jadransko morje, ki ima na avstrijskem obrežju mnogo izverstnih luk s tergovskimi in bojnimi ladijami.

Rudnic in zdravilnih vod (kopeli) ne šteje nijedna evropska država toliko, nego avstrijska država, ki jih šteje 1500, največ na Českem in Ogerskem.

17. Deržavna ustava.

Kraljestva in dežele, ki delajo avstrijsko-ogersko monarhijo, združene so zdaj v dve polovici: 1) nemške in slavjanske, v deržavnem zboru zastopane dežele s 5458 kvadratnimi miljami. (3002 kvadr. miriam.) in 20 milijoni ljudi; 2) dežele ogerske krones s 5817 $\frac{1}{2}$ kvadr. miljami (5223 kv. miriam.) in 15 $\frac{1}{2}$ milijon. ljudi.

Zveza obeh polovic opira se na pragmatično sankcijo od 6. dec. 1724, po kateri se je pravica do prestola poverojenemu v moškem kolenu določila; ko bi pa zamerl moški rod, preide taista dedinska pravica na ženske v vladarski rodbini habsburško-lotarinski. Tudi se po tej sankciji avstrijske dežele ne smejo deliti. S kraljevskim pismom od 17. februarja 1867, se je pa ogerska ustava zopet ustanovila in 21. decembra 1867. je cesar ustavo za dežele, v deržavnem zboru zastopane poterdil. V teh ustavah so pravice avstrijsko-ogerskih deržavljanov. Najvažnejše teh pravic so: Enakost pred postavo, bramba osebnosti svobode in hišnega prava, tiskovna svoboda s porotnimi sodnijami, pravica združevanja in zborovanja, pravica oljudskem zastopstvu, o udeleževanju ljudstva pri postavodajalstvu, pri dovoljevanji davkov in rekrutov. Ljudski zastop za nemško-slavjanske dežele je deržavni zbor, ki ima gosposko zbornico in zbornico poslancev. Udje gosposke zbornice so dostaletni princi cesarske rodovine; dostaletni pervaki bogatih plemenitih rodbin, katerim je cesar to dedinsko pravico podelil; nadškofi in knezoškofi in možje, katere je cesar vsled njihovih zaslug do smerti v gosposko zbornico izvolil. Zbornica poslancev šteje 353 udov, katere volijo posamezne dežele.

Deržavnemu zboru so ministri odgovorni. Deželo zastopa v vsakem kraljestvu in deželi deželni zbor, ki obravna deželne zadeve. Deželni zbori se opirajo na deželne rede od 26. febr. 1861. Ogerski deržavni zbor ima dvoje zbornic: zbornico velikašev in zbornico zastopnikov. Zbornica velikašev obsega katoliške in pravoslavne škofe in nadškofe, posvetne velikaše (kneze, grofe itd.) in sedmograške regaliste, t. j. od kralja imenovane ude. V zbornici zastopnikov je 435 poslancev, voljenih po komitatih in mestih. Ogerskemu deržavnemu zboru je odgovorno ogersko ministerstvo. Za posvetovanje in sklepanje o skupnih zadevah obeh deržavnih polovic pošiljata oba deržavna zbora v tako imenovane deli-

gacije po 60 delegatov (poslancev). Sedanji cesar Franc Jožef I., rojen 18. avgusta 1830, vlada od 2. decembra 1848. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz slovenskega Štajera 12. febr. ¹⁾ (Izvirni dopis.) Ali nij sledeči ukaz nekakova negativna reklama za slovenske časopise in za slovenske knjige? „An sämtliche Schulleitungen. Der hohe k. k. Landesschulrath (Graz) ist in jüngster Zeit in die Kenntniss gelangt, dass die hohe Ministerialverordnung vom 25. März 1873, betreffend den Gebrauch von Lehrtexten an Volks- und Bürgerschulen mehrfach unbeachtet bleibt, und das (!) insbesondere an den Volksschulen des Unterlandes die Verbreitung theils selbstständig abgefasster, theils übersetzter Schulwerke versucht wird, die der gesetzlich gefordernden Zulässigkeit entbehren und dass die Lehrer, wie diess beispielsweise in Nr. 24 des „Slovenski učitelj“ vom verflossenen Jahre offen geschieht, aufgefordert werden, ein vom Obehrlehrer Johann Lapajne übersetztes Werkchen („Občna zgodovina“; cena 25 kr. Ured.) für sich und ihre Schüler anzukaufen. Da ein solches Aufdrängen von Lehrbüchern ein unbefugtes („pa ne“ gesetzwidriges. Ured.) und nur geeignet ist, das Schulinteresse zu Schädigen (? Ured.) und indem Lehrer, welcher seinen literarischen Erzeugnissen unter unerlaubten (? Ured.) Vorwände einen Absatz zu sichern sucht, den ganzen Lehrstand entwürdiget: sieht sich der Bezirkschulrath zn Folge Erlasses des hohen k. k. Landesschulrathes vom 11. Jänner 1877 Z. 326 zur Wahrung der Autorität des Gesetzes veranlasst, der Schulleitung die obbezogene Min. Verordnung und speziell den §. 3. derselben nachdrücklichst in Erinnerung zu bringen, zur pflichtgemässen Befolgung dieser Vorschrift ernstlich aufzufordern und für jede Ausserachtlassung derselben verantwortlich zu machen.“

Pomislite-li, koliko stane truda, da se spravi na svitlo kaka slovenska šolska knjiga, katerih tako silno potrebujemo. Izvirno delo je težko pisati; pa bi se uže še storilo, toda tako delo ima manj upanja, da bode od vlade odobreno. Zato poslovenjamo rajši take knjige, ki so v nemškem uže odobrene in to samo v tej nadi, da se slovenskemu prevodu vendar odobrenje odreklo ne bode. Da pa založnik nemškega originala v poslovenitev privoli, zahteva navadno kaj odškodnine. To je prva žrtva za slovensko literaturo. Druga je trud pri prevodu, tretja je popravek, četrta plačevanje velikih stroškov za tisek, peta pa zopet skrb za razprodajo, šesta in zadnja je — izguba pri vsem podvzetji. K vsemu temu pa pride n. pr. kakov ukaz, ki prepoveda celo vsako razširjevanje teh knjig, in reče se potem še, da je nečastno za vse učiteljstvo, ako se take slovenske knjige priporočujejo, in da je za šolstvo škodljivo, ako se take knjige rabijo. Več ne morem pisati o tem, pero se mi upira, ker srce se mi joka. (Tudi mi kritike o tej reči delati ne moremo v zdanjih tiskovnih razmerah. Ured.)

¹⁾ Iz „Naroda“.

Ured.

Iz mariborske okolice. Naše učiteljsko društvo je imelo 4. januarja zopet eukrat svoj redni shod. Akoprem je odbor tudi od zadnje seje 1. junija vsaki mesec redno vsem udom dan in uro seje naznanjeval, vendar uže 6 mescev ni bilo več seje radi premalega števila obiskovalcev. Vidi se tedaj, da tu navdušenosti učiteljev manjka. Od 34 rednih udov se jih je le po 10—12 shajalo! Kaj pa ste delali ostali udje? Ali Vam je tako malo mar za društveno življenje!

Gospod Nerat, predsednik, pozdravi kardelo zbranih 32 učiteljev ter zborovanje ob $\frac{3}{4}$ 10 začne. Veršilo se je sledeče:

1. Zapisnik junijeve seje se prečita in odobri.
2. Med poročil predsednika je znamenito to, da učitelji št. Lenartskega učiteljskega društva k našemu društvu pristopé.
3. Štature društva se po predlogih odbora s tem premenom odobrijo, da bodo le vsako četrtert leta redne seje in da se plača društvenine zmanjša.
4. Iz poročila društvenega odbora o delovanji društva se je razvidilo, da je ono vsestransko marljivo delovalo; žalibog pa ni bilo obilnejše obiskovano. Imelo je 38 rednih udov, a med letom so trije izstopili in g. Hafnerja, neutrudljivega sodelavca, nam je žalibože le prerano smert pokosila. Pri delovanji so se lansko leto posebno pridno udeleževali gg.: Nerat, Koprivnik in Baumgartner. — Gospod Rola razjasnuje blagajničarstvo. V pregled računov se volijo: Hren, Moge, Rošker.

Slednjič še predsednik voščilo. izjavi, da bi novi odbor z vspehom deloval za napredek šolstva in za povzdigo svojih udov. Želeti pa bi tudi bilo, da bi se društveniki letošnjih zborovanj prav dosta udeleževali!

Iz Starega terga na Notranjskem, 20. februarja. (O c. k. založbi šolskih knjig) uže več časa pišejo „Fr. p. Blätter“, ter fino pobijajo ta institut, ki je po njih misli škodljiv razvitju šolske literature v Avstriji. Osobito pa je zanimiv uvodni članek v teh listih od 10. t. m. Ker je stvar tudi za nas prevažna, jo hočem ob kratkem razložiti in jej nekaj opazek dodati. Knjigoteržci so namreč prosili derž. zbor, naj odpravi c. k. založbo šolskih knjig. To je tudi učitelje jako zanimalo in osobito take učitelje, kojim je blagor šole in naroda višje nego blagor svoje mošnje. Do sedaj se knjig. spisane od učiteljev nejsjo baš rade poterjevale, ker bi delale preveč konkurence slabšim knjigam c. k. zalozbe. S tem se je delovanju posameznih učiteljev zaperla pot. Učiteljev se je polastila nevarna antipatija zoper duševno delovanje. To naj se torej odpravi, založba šolskih knjig naj bude v privatnih rokah, učitelji naj bodo duševno slobodni in to vse v velik prid šoli in narodu.¹⁾

A šolski odsek deržavnega zbora je odbil peticijo knjigoteržcev. V „Fr. p. Blätter“ beremo fino sodbo o tej večini deržavnega zbora: „Der Bericht des Unterrichts-Ausschusses über die Petitionen in der Frage des k. k. Schulbücher-Verlages trägt unverkennbar den geistigen Stempel jener Partei des Abgeordneten Hauses an der Stirne, welche sich — lucus a non lucendo — die Linke nennt, jener Partei, deren Princip die Halbheit und Unentschlossenheit ist, jener Partei, welche sich leider nur zu oft scheidet, dem blendend schönen Worte die

¹⁾ V tem smislu se je govorilo tudi 23. febr. v deržavnem zboru. Ur

kühne, befreiende That folgen zu lassen“. To sodbo si dobro zapomnimo; zapišimo si jo, kajti „v sedmih letih vse prav pride“, če ne uže preje. Omenjeni šolski odsek navaja mej drugim, da pripozna, da c. k. založba š. knjig tako ovira šolsko literaturo, da smo dokaj zaostali za sosednimi Nemci; da je privatna zaloga veliko boljše knjige za srednje šole ustvarila, nego so bile prej v c. kr. založbi itd. A nazadnje pravi, da zato ne more biti opuščena c. k. založba š. knjig, „ker poleg Nemcev stanuje še dokaj družih narodov v Avstriji, za katere je (poslušajte in stermitel! —) c. k. založba do sedaj edina (sic.) učna sredstva pripravljala. To diši po ukazu zoper Lapajnetove knjige, ki so v izvirkn aprobirane. Komu se še nejsjo odperle oči?? Koliko se je uže pri nas knjig za šolo spisalo, pa beseda „slovenski“ jih nej pustila na dan. Koliko bi se jih še spisalo, pa boljših, nego so sedajne duhomorne molitvene bukve, če bi nam ne zapirali poti na vseh straneh. In oni odsek še pravi, da nejsmo nič imeli, da nejmamo nič, da nam se je storila dobrota, velika dobrota s tem, da nam daje c. k. založba knjige!? Jaz ne vem baš kakošne misli so moji kolege, a rečem lahko, da taka motivacija marsikoga žali.

Lapajnetove knjige so tudi prepovedali baje po Štajerskem!? To je smešna komedija!¹⁾ Na slovenskem Štajerji slovenskih višjih šol nej, kakor čveterorazredne.²⁾ V tacih šolah (razen 4. razreda Ured.) se pa uže itak ne sme rabiti nobena posebna knjiga za realije in se morajo one poleg berila razlagati. Če pa kak učenec za domačo rabo kupi tako knjigo, poznal bi ga rad, kedo mi bode branil za moj denar kaj kupiti!? Meni je g. Lapajne poslal 30 „zgodovin“, od katerih sem jih 20 za svoje učence v tretjem razredu naročil. Drugi bi tudi lahko razpečali domače blago na ta način. Če je v tacih knjigah tudi kaka bistvena pomota, nič ne dene; otroci se vendar iz njih mnogo nauče.

Schäffle, nekajni minister kupčijstva, je bil velik nasprotnik zakonov ubozih ljudi. On je mislil, da bi se pred ženitvijo vsak moral izkazati, da ima toliko premoženja, da lahko ženo in otroke živi. Na to je pa „Kikeriki“ prinesel polno še nerojenih otrok ubozih ljudi, ki so vsi Schäffleju fige kazali, ter mu rekli: „In vendar bomo na svet prišli!“

Janko Žirovnik.

iz Ribnice na Štajerskem, dné 10. febr. (Šiba v šoli.) Odmev na dopis iz Starega terga na Notranjskem. „Kinder sind Räthsel von Gott und schwerer als alle zu lösen, Aber der Liebe gelangt's, wenn sie sich selber bezwingt“. Lenau. Pred monoj na mizi leži št. 3 „Slov. Učitelja“. V njej najdem dopis iz Starega terga na Notranjskem. Tovariš gospod Janko Žirovnik piše o „šibi v šoli“. Jaz se popolnoma vjemam z gosp. tovarišem in menim, da naj šiba — ko vse druge kazni nič ne pomagajo kot zadnja kazen „novo mašo poje“. To priznavajo še dandanes razni pedagogi. Tudi v raznih učiteljskih zborih se je o tem debatiralo in sklenilo, da je šiba še vedno dober „stric“. In nobeden ne more oporekati,

¹⁾ Enako se je izraževal tudi dr. Vošnjak v derž. zboru. Ured.

²⁾ A te so pa v zgornjih razredih zelo ponučene. Ured.

da ne najdemo več otrok v šoli, katerim bi šiba ne bila zadnje mazilo. Da, gotova istina je, da čestokrati jeden udarec več pomaga, nego sto besed. A za to nij treba misliti, da mora biti po kratkem učitelj trinog, kateri misli: „Naj me učenci (učenke) sovražijo, da se me le bojé“. To ne sme biti in učitelj ne sme biti Kaligula. Kedar vidi učitelj, da more sê šibo kaznovati, pri takem slučaju naj vedno ozir jema na Rlickertov izrek: „Der Vater (Lehrer) straft das Kind und fühlet selbst den Streich; Die Härte ist ein Verdienst, wenn dir das Herz ist weich“. O surovosti, seveda, ne smemo misliti. Toda naj učitelj o izvanrednih slučajih malo kedaj tako kazen izverši in to mora on previdno in brez jeze izgotoviti, kajti učitelj, kateri svoje otroke čestokrati sê šibo kaznuje, je trinog ali pa mož, kateri ne more pri deci spoštovanja pridobiti si. Ako je tedaj učitelj siljen pogostoma sê šibo kaznovati, naj si sam svoji vesti stavi vprašanje: „Kaj je temu uzrok?“ In vest mu bode odgovorila: „Ti nisi kot učitelj na pravem mestu“. Tudi je istina, da učitelj, kateri pogostoma deco kaznuje, si ne bode pridobil ljubav in štovanje od strani mladine svoje, ampak baš naopak. Jaz sem tega mnenja, da le isti učitelj bode znal šibo dobro rabiti, kateri otroke resnično ljubi. Saj pravi slavni pedagog Kehr: „Man muss wehe thun, um wohlzuthun“. Če je tedaj učitelj siljen šibo rabiti, naj pa vendar ne pozabi, da je taka kazen zdravilo, katero on kot dušni npravni zdravitelj bolehnemu otroku podaja, da bi on (otrok) zopet duševno npravno zdravje zadobil. Porabiti pa se sme tako zdravilo le takrat, ko je otrok istinito npravno bolan, t. j. pri otroku, kateri pravo in dobro spoznava, pa proti lastnemu prepričanju napak dela. Takrat mora biti tako mazilo na pravem mestu, a učitelj, naj se sveto jezo svojo nalogo mirno reši; jezičen, maščevalni učitelj nij človek in zdravnik, kateri bolnika operira, mora biti miren — ne strasten. Göthe bi nam dejal: „Der gute Mensch in seinem dunklen Drange, Ist sich des rechten Weges wohl bewusst“. V vseh drugih slučajih naj pa šiba v šoli ne gospodari, ampak učiteljeva možka, krepka beseda zadostuje; šiba, pa naj roma v „Rumpelkammer“ — trinožstva. A. L. Mozirski,

Iz celjske okolice. Na svojem potovanju trčil sem ter tija na mnoge nerednosti, krivice, ki se godé učiteljem, ali našel sem pa tudi mnogo lepega. Naj začnem pri lepem spolu. Znano je, kako je moralo iti minolo leto več učiteljskih soprug v Maribor v nadaljevalni tečaj za ženska ročna dela. Lehko si vsak sam misli, koliko stroškov, zamude, truda so te reve, skoraj vse uže matere več otrok imele — pa vse so radovoljno prestajale, ker nadejale so se, kakor jim je bilo obečano, večjih plač in Bog ve šo česa. — Ali kaj so dosegle? Nič, prav nič. Opravljajo po dve uri na dan službo, in imajo po 60—80 gld. na leto odškodnine. V Šoštanjskem okraju sem pa na neko nemško¹⁾ učiteljico terknil, ki je po noši bolj možkemu, kakor ženski podobna: štajerski zelen klobuk na glavi, zelen jopič z dvema verstama gumb in dvema žepoma, prav kakor možki. Ta ima za ravno

¹⁾ Torej tudi v šoštanjskem okraju so nemške učiteljice; kaj vendar graški gospodje mislijo? Ured.

toliko ur službe 360 gld. na leto, in opravlja posebej podučiteljsko službo, ter dobiva drugih 200 gld. Sposobnosti nijma, pa slovenščine tudi ne zna. Sancta justitia!

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Kdor reče A, mora reči tudi B. V 2. št. „Uč.“ poročali smo nekoliko o našem stanju. Naj danes o tem nadaljujemo, ker vemo, da se večina čitateljev našega organa zanima za naše stanje. — Na račun lanskega dolga (547 gld.) plačalo se je tiskarni do 1. marca blizo 350 gld. — Število naročnikov „Uč.“ se od lanskega leta ni pomnožilo; pristopili so sicer nekateri novi podporniki, a odpadli tudi nekateri lanski naročniki. Zopet druge smo pa morali mi izbrisati, ker nimamo nade, da bi svoj dolg kdaj poravnali. — „Koledarja“ se je razprodalo okoli 300 iztisov (tiskal se je v 400 izt.); dobička pa je pokazalo to podvzetje rani tega le malo, ker se je koledar moral naposled za vsako ceno dajati, ker je bilo prvih 100 eks. radi krivde bukvoveza neokusno vezanih — in ker je precejšnje število koledarjev — se prodalo do sedaj le na vero — a ne za novce. — „Občne zgodovine“¹⁾ smo komaj 300 iztis. prodali še, v njej tiči precej društvene premoženja.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta). Iz seje 15. febr. poročamo, da se je med drugimi rečmi dovolila v Ptuj i ustanovitev obertnijskega nadaljevalnega tečaja. Vprašanje, kdaj naj se pri novih imenovanjih in prestavah učiteljstva nakažejo dohodki službeni, izroči se posebnemu odboru. V zadevi neke ustanove za šolska darila se je odločilo, da se ustanova še sme v ta namen porabiti, ampak ne za darila ob koncu šolskega leta. Na neko vprašanje se je odgovorilo, da učiteljstvo z remuneracijami ni definitivno. — Karol Pezd¹⁾ všek se je imenoval pomožnim učiteljem za okrajnega šolskega nadzornika Ranner-ja. Fani Matzenauer, učiteljica na dekliški mešč. v Mariboru, — Petletne doklade sta dobila: Anton Kostanjšek, nadučitelj v Št. Ilu pod Turjakom, Domic. Terajnik, učitelj v Jurkloštru.

(Učiteljski zbori.) Na Dunaji želé imeti učitelji letos splošni avstrijski učiteljski zbor. — V Fürth-u na Nemškem bo de 22. do 24. maja 22. nemška učiteljska skupščina.

(Čudni šolski nadzorniki.) Na dolenjem Avstrijskem je nek dr. Sch. — zač. pomožni podučitelj — in ob enem c. kr. okr. š. nadzornik. Bil je pred vodja zasebne šole na Dunaji, ki mu je pa menda tako malo zaslužka dajala, da je iskal rajše službe na kmetih in dobil omenjeno mesto, a postal hitro potem nadzornik. — V Pešti se je sam umoril okrajni šolski nadzornik Dömötör, ker je baje imel neozdravljivo bolezen v vratu.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba v Cerkovcih (2 razr., okr. i. p. Ptuj) s 550 gld. in stan. do 15. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba na Humu pri Ormužu (Irazr.) s 550 in stan. do 15. m. na kr. š. svet. Podučiteljska služba na deški šoli v Celji (nemški uč. jezik) s 640 (480) do 20. m. na mestni šolski svet.

¹⁾ Dobiva se tudi v Pajkovi tiskarni.

Ured.

Glasovir

iz neke dunajske fabrike, na 6³/₄ oktav, še dobro ohranjen, kratke podobe, je za 90 gold. na prodajo. Kdor hoče zvedeti več, naj popraša pri **Ant. Čehu**, nadučitelju pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Učiteljska služba

na novo osnovani enorazredni ljudski šoli pri sv. Jerneju z dohodki III. razreda in prostim stanovanjem se razpisuje.

Prosilci, zmožni nemškega in slovenskega jezika, imajo svoje dostojne dokumentirane prošnje potem predstavljene okrajne šolske gosposke naj dalje do 15. marca t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetu pri svetem Jerneju (St. Bartolmä, Post Hohenmauthen).

Okrajni šolski svet v Marenbergu, dne 10. februarja 1877.

2—2

Pervosednik: **Strobach.**

Razpis učiteljskih služeb.

V obsegu c. kr. okrajnega glavarstva Celjskega se razpisujejo sledeče učiteljske službe:

- Učiteljska služba na Kalobji, pošta Št. Jur;
" " v Konjicah;
" " v Št. Lenartu, pošta Laško;
" " v Hrastniku;
" " v Laškem tergu;
" " v Razboru, pošta Loka,
z služnino III. razreda in stanovanjem, potem
učiteljska služba v Zrečah, pošta Konjice;
" " v Dramljah, pošta Št. Jurij;
" " v Št. Hemi, pošta Podčetrtek,
s služnino IV. razreda in stanovanjem; konečno:
podučiteljske službe Vojnik,
Gornja Rečica, pošta Laški trg
s III. razredom in "podučiteljska" služba na Ponkvi, IV. razredom.
Prošnje naj se do 15. sušca 1877 pošljejo dotičnim krajnim šolskim svetovalstvom.

Celje 7. februarja 1877.

HAAS I. r.

c. kr. okrajni glavar.

2—3

Risanske priprave.

Knapek v Znojmu ¹⁾ priporočuje slovenskim učiteljem:

- 1) Risanke s slovenskimi napisi po 3 kr. (100 po 2 gld. 85. kr.), v št. I. so pike 1 cm., v št. II. so 2 cm. narazen.
- 2) Methodische Handbücher für Freihandzeichnen (1. Abt. 80 kr., 2. Abt. 1 gld., 3. Abt. 1 gld. 50 kr., 4. Abt. 2 gld. 60 kr.)
- 3) Formensammlungen für Freihandzeichnen (1. Abt. 40 kr., 2., 3., 4. Abt. à 65 kr.)
- 4) Method. Handbuch für Zeichnen an Knabenschulen, 1 gld. 30 kr.
- 5) " " " " " 1 " 20 "
- 6) Geometrische Formenlehre, 40 kr.

¹⁾ Posreduje učiteljsko društvo v Ljutomeru.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.